

ATDHEU I PAÇMUAR

ADEM ZAPLLUZHA

ATDHEU I
PAÇMUAR

Redaktor:
Lulzim Logu

Recensent:
Mazllum Baraliu

Lektor:
Lulzim Logu

ATDHEU I PAÇMUAR

ADEM ZAPLLUZH

ATDHEU I PAÇMUAR

Shoqata e Shkrimtarëve
“Fahri Fazliu”
Kastriot, 2014

ATDHEU I PAÇMUAR DHE I KALTER I ZAPLLUZHES...

Ka qenë befasi e vërtetë takimi im me poezinë e poetit nga Kosova, Adem Zaplluzha!

Kohë më parë, në prag të Manifestimit Tradicional “Ora e Poezisë” që tash katër edicione zhvillohet në Tropojë, e kisha ftuar të merrte pjesë ,së bashku me disa poetë, ndër më të njohurit e Kosovës, pasi kisha lexuar disa poezi mbresëlënëse prej tij dhe isha surprizuar nga numri i madh i publikimeve të tij letrare.

E prisja me kërshtëri, por edhe me detyrimin ndaj veprës së tij letrare, këtë përshtypje e ndava edhe me miqtë e mi, të cilët më folën me respekt për këtë poet dhe veprimtarinë e tij. Ai nuk mundi të vinte për shkaqe të ndryshme dhe letërkëmbimi im korrekt me të, veçse sa e thelloi nevojën që në një mënyrë apo në një tjetër ta njoh dhe të kontaktoj me autorin e 93 publikimeve poetike në harkun e 56 viteve.

Rasti e solli, që me bujari dhe respekt, autori të më sjellë librin e tij më të ri, ta kem në duar, ta lexoj, ta ndjej natyrshëm ritmin dhe tharmin e poezisë dhe të kontribuoj sadopak në sendërtimin e strukturës së tij solide, e cila mbante një peshë të madhe të

mesazhit poetik, social dhe patriotik, harmonizuar në mënyrë adekuate me figuracion tronditës, frymë realiste dhe freski të çuditshme të motiveve dhe trajtave poetike.

Aty është fati historik i atdheut, fëmijëria rebele,shpirti i baladave,koha e arkeologëve, kalërimi në rrugët e ëndrrave,loti i hijes së barit,gjëma e barotit,refrenet e duarve të varfra të lypsarëve,shijet e harruara të rinisë, humbja e gishtave të butë të dashurisë, nostalgjia e natës së vendlindjes, shpresa e një bime të porsa mbjellë...

Një kaleidoskop ngjyrash, fatesh dhe personazhesh, ku çdo lexues mund ta gjeje një pjesë të vetes, të mendojë, gëzojë dhe zhgënjehet bashkë me poetin, shpesh të bëhet njësh me shpirtin dhe ndjenjat e tij, të shndërrohet në një natë të gjatë përjetimesh të lumtura, por edhe protestash njerëzore, ku fjala e tij është zëdhënësja më e mirë dhe mishërimi perfekt i të qenit të angazhuar me fatet e atdheut dhe fatet personale të ditës që shkoi dhe të asaj që vjen.

A s'është në fund të fundit ky misioni fisnik i poetit të kohës tonë, të evokojë, dashurojë, vuajë, thërrasë dhe përjetojë së bashku me lexuesin e vet, ani pse shpesh, ah' sa shpesh, thirrjet e tyre humbasin pa gjurmë në tymnaja turbulluese të kohës, ku politika e mbrapshtë dhe varfëria mundin shpirtin bujar të poetit dhe ftohin lexuesin

e tij në angazhimin e përbashkët për një jetë dinjitoze?!

...as mushkonja nuk paska

Se ku të ngjyejë thimthin e uritur!

Klith poeti në protestën e vet, në përjetimin realist dhe bashkëkohor dhe tonaliteti më i lartë ndjehet në ciklin e parë të librit me titull: **”Kalaja që ecën kah e nesërmja”**

Kalaja është qyteti i motmoteve të vrazhdë të luftës dhe i ditëve të trazuara të lirisë, që pashmangshëm shkon vetëm kah shpresa, kah drita e re që ngazëllen zemrat e praruara.

...mëso si ta shuash dhembjen

Kur krahasohet me atë të gurit

Gatuaj bukën e përditshmërisë

Me lotin e hijes së barit...

Mbi peshën e moshës, përvojës dhe të qenit bashkëbisedues gjysmëshekullor dhe tejet aktiv me lexuesin e vet, poeti Zaplluzha ja lejon vetes të mbartë dhe përcjellë poetikisht dhe emocionalisht disa të vërteta njerëzore, për të cilat ndonjëherë njeriu i zakonshëm ndihet i luhatur dhe mosbesues, në mënyrë figurative vargjet e tij janë gurët e rëndë të një ure prej dhembje, trishtimi dhe gëzimi çmendurak, që dukshëm e afron këtë poezi nga rilindasit tanë, po aq sa edhe afër Migjenit, fryma e

të cilit të duket se shket papritmas në ndonjë varg a rrokje si puhizë që shkund kujtime dhe shpresa:

...Ishte vonë

Shumë vonë kur mësuam

Për vdekjen e perëndive

Asnjë totem nuk kishte mbetur

Në sarkofagun e shakullinës...

Heronjtë e zakonshëm, të prekshëm dhe krejt të besueshëm në aktin e tyre për atdheun si Mic Sokoli, të varfrit me shikime tej shpuese, trenat e verbër të halleve të ditës, piskamat e lutjes nëpër kalldrëmet e gurta ku s'gjenden veç ashte', janë kësisoj paralele sa të rastësishme, por po aq të prekshme dhe të besueshme si dikur.

Kohërat në librin e Adem Zaplluzhës ndërrohen pikërisht përmes sensit të afirmimit të fatit historik të popullit të tij, ndërtuar nga shumëzimi i fateve dhe ndodhive të çdo dite njerëzore, që kapet në perceptimin e thellë të autorit dhe transmetohet në metafora të mrekullueshme, të pahasura më parë diku tek një autor apo vepër tjetër, autenciteti dhe origjinaliteti i tyre përbën vlerën më të madhe të librit, përpos tematikës fine të shkrirë në një rrjedhë kronologjike, që i siguron lexuesit vëmendjen e shtuar dhe ritmin deri në fund të librit:

**...Kapelën e shqyer të erës
E hodha në lumë
Po ashtu edhe këmishën time
E vara në kujtesë
Si një copë të dhembjes së djeshme...**

Gjithçka, si në një shtjellë e erës së bjeshkës sillet kah atdheu, nocioni i atdheut krejt natyrshëm frymon ne motivet epike dhe lirike, mbi atë' ndërtohet kuptimi dhe lidhja e tre pjesëve apo cikleve, ai simbolizohet si ndjenjë e ngrohtë, si dhembje e pareshtur, si dashuri e vjetër dhe e re, me të mirat dhe të këqijat e udhëtimit historik prej gjeneze e deri më sot, si një re e kaltër, si një shpresë, si nostalgji e fundit:

**...Pushkën dhe malin i pate në zemër
Sa herë që të ftuan
Nuk prite thirrjen e dytë
Por si një bajloz i bardhë
Dole në bejleg
Ti varri i im
Dhe atdheu im i paçmuar !**

Poeti në çdo varg dhe në çdo fjalë rrëmon në kujtesën njerëzore dhe atë kolektive kah angazhimi i prosperitetit të individit dhe të atdheut së bashku , përtej çdo note prej moralisti të mërzitshëm, ai sjell një poezi me peshë të rëndë, që sigurisht ndjehet dhe shijohet jo bash menjëherë sapo e lexon atë, por të mëshon ndjenjave të përziera pas një pauze

meditative, kjo dëshmon maturinë dhe cilësinë e saj, vargjet janë mesazhe, fjalët sikur trokasin me trokthin e kuajve të erës, era është koha e re e shqiptarëve që rrjedh me shpresë dhe me dritën fatthënëse të shekullit të ri, me emrin e lirisë, pavarësisë dhe dashurisë. Pavarësisht moshës, poeti gëzon dhe lumturohet si një fëmijë i lumtur!

... Ne të gjithë një ditë

Do të vdesim

Por secili mënyrën e vet

Do mbërrijë në shtegun e fundit

Ashtu siç jetoi ...

Një libër që meriton radhën që ka, nderon më tej emrin e poetit, të vendit ku ai frymëzohet dhe jeton, por edhe të lexuesit që ka fatin ta ndeshë rrjedhës së jetës dhe të përballet me faqet e tij si me faqet e një stine të bukur përplot ngjyra!

Lulzim Logu

Tropojë, 17 nëntor 2013

Kalaja që ecën kah e nesërmja
Cikli i parë

KËMISHAT TONA

Kur isha dhe ishim fëmijë
Mendonim se vjetroheshin
Vetëm këmishët tona
E jo ne

Por ngjau e kundërta
Këmishët mbetën
Ashtu si në të kaluarën
Me pulla të thyera
Dhe të arnuara për bukuri

Kurse ne ecnim rrugicave të ngushta
Me një bastun të lakuar
Prej viteve
Dhe shumë qartë dallohej ndryshku
I gozhdëve
Si dhe rritjet e pantallonave

Kurse këmishët tona të dikurshme
Kanë mbetur si relikte
Po me ato pulla të thyera
Prej sedefi
Të arnuara pa asnjë njollë në shpirt
Këmishët tona të fëmijërisë
Edhe sot e kësaj dite
Më duken rebele siç ishte ajo kohë

2

Këmishët tona
Fëmijëria jonë e virgjër
Edhe sot në këtë moshë
Ngarkuar me vite
Na duken shumë të reja
Të pafajshme
Këmishët tona të paharruara
Këmishët e fëmijërisë ...

KALAJA QË ECËN KAH E NESËRMJA

Rastësisht isha me vetveten
Kur nga rropullitë e çative nxora
Një hartë të grisur
Dhe disa lloje hieroglifësh

Një kohë e egër
Më e egër se çdo kohë tjetër
Hingëllinte në mua
Hingëllinin edhe flokët e thinjura të erës

Disa njerëz ecnin trotuareve
Pa e përfillur askënd
Kafshonin një tramak misri
Të zier në një kovë bakri

Dhe qeshnin
Me mushkonjat e mërzitshme
Qeshnin si të çmendurit kur qeshin
Ngjyrave blu të dyerve të hapura

Një bastun ecte rrugicave
Të ngushta të qytetit muze
Ecte dhe me gjasa
Kishte vendosur
Të mos ndalej
Pranë qepenave të mbyllura

2.

Ishte një ecje e madhe
Ecje jo e zakonshme
Nëpër ledhe historie të harruar
Marshonin ushtritë
Me tërë egërsitë e tyre

Depërtonin si ushejzat
Me trastat e ngarkuara përplot
Letra dashurie
Dhe me ato të urrejtjes

Kalonin edhe disa fëmijë
Pranë një kishe
Të konvertuar në një tjetër tempull
Që më askush nuk ja di emrin

Në këtë qytet përrallash
Shpeshherë kanë pirë ujë
Gjeneralë të ekzaltuar
Dhe prostitutat me gjinj artificiale

3.

Dikur më herët
Në një kohë të mirë
Shatërvani kishte një tjetër emër
Kurse mbiemrin
Asnjëherë
Nuk arriti ta mësojë historia

Sot as ne nuk e dimë
Ose nuk duam t'ja tregojmë askujt
Se si dhe nga kush janë konvertuar
Bedenat e istikameve

Por nëpër këtë tokë kalëruan
Prej profetëve të rrejshëm
Deri te disa lloje njerëzish
Që nuk patën komb as fe
Ishin një tjetër lloj bastardësh

Por ky qytet stoikisht
I përballoi stuhitë e liga
Dhe ja ku gjendet sot
Si një kala
Që asnjë ushtri se mori
Nga brenda
Kalaja e cila ecën me krenari
Kah e nesërmja!

ASNJERI MË NUK I HAP

Sa shumë ndryshuan
Itineraret e fjalëve
Prej një fjalie të thjeshtë
Kalova në një tjetër fjali
Të përbërë prej ciflave të erës

Posta te dyert e jashtme
Ka kohë që nuk hapet
S'trokasin as fëmijët e llastuar
Miq të më nuk më dërgojnë letra
Jam i tëri i harruar
Mbase pleqëria
Nuk paska tjetër rrugë

Më ka lënë në një qoshe
Edhe vetë pushteti
S'i dërgon triskat për tatim
As për telefon s'trokasin

Të gjithë
Ama të gjithë më kanë harruar
Edhe një lejlek i vetmuar
Që përherë mbahej si mik
Nuk kthehet në folenë e vjetër

Kalojnë pranë dyerve të mëdha
Rrugicës së kalldrëmtë
Dhe nuk janë në gjendje
Ta ngritin kokën dhe të vërejnë
Se askush më nuk banon
Në atë adresë

Asnjeri më nuk i hap
Ato porta të rënda
Që rrinë të mbyllura
me vite të tëra...

TI ME GJASË

Kur unë
Desha të bëhem unë
Ti me gjasë
dole nga Ferri
Dhe fillove
Të ecësh në katër këmbë

Ishte ajo
Një ecje e madhe
Kafshohej druri i zi
Me dhëmb
Por sërish
I përngjante zvarritjes

Atë ditë
Unë nuk isha më unë
Mbase as ti
S'e zure vendin tënd
Nga xhelozia
Mbete diku në fund

Ishte një udhë e gjatë
Si nëpër vrimën e gjilpërës
Përbiruam deri në golgotë
Ne ishim të pavlerë
Atë natë

Unë asnjëherë më
S'u bëra unë
Por edhe ti
Mbetë në baltakun e urrejtjes
Dhe akoma je diku atje në fund
Të një fundi tjetër...

QAJNË EDHE ÇAFKAT

Një pemë si një njeri në gjunjë
Dhe një zog i egër mali
Te një kopsht
Paskan hyrë në shpirtin e baladës

Nuset qajnë si kurrë më parë
Loti i kristaltë i erës
Thyhet si mermeri i murrmë
Kur dënes arkivoli

Varrtari i dehur këndon një serenatë
Kjo natë e egër dhe e gjatë
Nuk paska të sosur sonte
Te murishtat e rrënuara
Po qan një qyqe

Qajnë edhe çafkat
Disa lloje krakëllimash
Po i imitojnë korbata
Nata dhe trishtimi zunë të heshtin
Kur një palë e dasmorëve
Përgjithmonë mbetën te vidhishtat

SYTË I KISHIN TË PËRLOTUR

Kjo kohë e arkeologëve
Paska mbetur mbrapa nesh
Po kalojmë si pa kokë
Nëpër udhët e lashtësisë
Hartat e grisura dhe njerëzit e nakatosur
Po ecin udhëve si të paudhët

Një ditë kur do i dëgjojmë mjaullimat
Dhe lehjet e meteorëve
Besoj se do të ndryshojmë
Për të mirë ,por jo që t'i harrojmë
Këputjet e kometave

Kur na përcillnin nënat tona
Nëpër ushtritë e huaja
Sytë i kishin të përlotur
Qanin edhe çatitë e rrënuara
Qante e tërë lagjia
Te shëlgjishtet e pikëlluara

Por ne asnjëherë
Nuk deshëm t'u përngjajmë zvarranikëve
Më parë ktheheshim në arkivole
Se sa të na përcjellin në shtëpi
Me një muzikë të trishtuar
Që nuk na përkiste neve...

MARREVESHJA

Më duket se ishte
Pak si natë e pak si ditë
Ecja në maje të gishtave
Këpucët më kishin mbetur
Diku nëpër rrugët e ëndrrave të mia

Ose nuk kisha pasur në jetë
Asnjëherë këpucë me lidhëse të zeza
Këmbët ishin mësuar tanimë
Të ecin zbathur

Me guralecët e lagjeve
Kisha një marrëveshje
Dhe shkelja pa fije frike
Mbi vrazhdësinë e tokës

Nën zërin e hënës
Dhe zhurmën e meteorëve
I kaloja netët duke fjetur
Kisha një qetësi shpirtërore

I përngjaja gjumit të barit
Asnjeri nuk kalonte pranë meje
Kur i numëroja yjet
Që largoheshin diku nëpër hapësirë
Prishtinë 21 gusht 2013

ME LOTIN E HIJES SË BARIT

Nëse nuk je në gjendje
Të bësh asnjë manovrim tjetër në jetë
Mëso se si ta shuash dhembjen
Kur krahasohet me atë të gurit

Gatuaj bukën e përditshmërisë
Me lotin e hijes së barit
Dhe ec tejprtej si hija jote që ecën
Nëpër urën e thyer të një balade

Mos kërko më shumë se sa meriton
Se në fund të udhës tënde
Do mbetesh fillikat pa asnjë ëndërr
Dhe zhgjëndërr të realitetit tënd

Nëse mbërrin te qëllimi i paracaktuar
Mos u ndal të pish ujë
Se gllënjka e parë dhe ajo e fundit
Ia zë frymën frymëmarrjes së erës

Po që se i kalon të gjitha caqet e mendimeve
Mos harro të ndalesh pranë përrallës së
Hirushes sykaltër
Nëse ngjan e kundërta
Ti kurrë nuk mund ta mbërrish hijen tënde!

I PËRPIU MERIMANGAT

Ishte vonë
Shumë vonë kur mësuam
Për vdekjen e perëndive
Asnjë totem nuk kishte mbetur
Në sarkofagun e shakullinës

Kaluan edhe disa ditë të liga
Shiu nuk ndalej në kujtesë
Atë ditë i hapën të gjitha arkivolet
Kur qeshte me ne
Lëkura e regjur e tokës

Dikur vonë sërish filloi të binte
Një shi i çmendur imcak
Nga shpirti i drurëve
Mbinë disa lloje gjethesh
Era frynte me një llahtari të padëgjuar
Furtuna atë ditë me rrënjë i shkuli varret

Nuk patëm më se çfarë të presim
S'ishim zogj të ikim tej maleve
Një frymë e egër i mbuloi fushat
I përpiu edhe merimangat e mira
Që thurnin rrjetën e trilluar të një ëndrre...

NËSE KA NEVOJË

Po na kthehen djemtë
Nga malet
Po na kthehen gjethet
Por pushkët i kanë lënë të ngrehura

Po dalin vashat me ujitë varret
Dhe nuset me nga një kërthi
I mësojnë drurët
Se si nuk duhet të vajtojnë

Po dalin
Edhe gjyshet me shamia të zeza
Por asnjëra nuk ka lot
Janë mësuar ato zana të mira
Se atdheut
Asnjëherë nuk i pëlqejnë vajtimet

Po dalin edhe baballarët me patërshana
Drejtuar kah qielli i mrrolur
Do të dalin edhe stërgjyshërit
Nga varret
Nëse ka nevojë edhe njëherë
Kjo tokë e bekuar dardane!

MIC SOKOLI

Te një lis i gjatë
I rrahur nga stuhitë e kohës
Qante një degë e përdredhur
S'ndaleshin as gjethet e zverdhura

Më pranë kësaj moshe të drunjtë
Një rrap
Bisedonte me vetminë e një korbi
Mbase me ngashërim
Qante era
Nën rrënjët e drurëve paskan mbetur
Ca kristale bore

Një shpend i madh
I kishte lënë peng maleve pendlat
S'fluturonte dot më
Nëpër historinë e grykës së një mali

Thonë se në këtë shpirt të gurtë
Gatuar me duart e atdheut
Mic Sokoli
Ia kishte zënë grykën
E një krisme të madhe

Piskama e njeriut prej mishi
Dhe gjëma e barotit
Si një trishtim i paparë
Ia prishi
Gjumin e shurdhtë Evropës
E cila kurrë më nuk fjeti rehat...

NJË COPË SHPRESE

Të varfrit me të vërtetë
Janë të varfër
Asgjë tjetër nuk kanë në jetë
Përpos shikimeve tejshpuese
Që depërtojnë
Në shpirtra njerëzish

Një dorë si një kërcu e ngrirë
Ua shpon sytë e drurëve
Ka kalimtar
Që edhe nëse ua verbon sytë
Ajo dorë e shtrirë
Nuk shohin asgjë
Përpos një copë ashti në trotuar

Të varfrit kanë diçka
Që u mungon të kamurve
Kanë një copë shprese
Që si oreol i shenjtë u rri në mendje
Me një tufë ëndrrash të mira
Që një ditë
Të zgjohen duke qeshur
Dhe duke pirë
Një supë të ngrohtë

KUDO REFRENE DUARSH

Një njeri i moshuar
Kalon rrugicave të ngushta
Kapërcen urën
Duke zgjatur qafën
Në drejtim të kontejnerëve
Dhe qeskave të najlonit
Në duart e kalimtarëve

Një tjetër grua
Po ashtu e moshuar
Ecën si pata e uritur
Drejtë një shtëpie pa adresë
Për të trokitur
Më duket se vetëm ajo e di
Sekretin e krakëllimave të korbave

Një hije nëpër rrugë i takon
Personazhet e Migjenit
Me sy të ngrirë
Që shpojnë edhe gurin
Mbase qesh në heshtje
Sepse nuk ka se çfarë të kërkojë
Prej atyre bebëzave të kaltra
Që pikojnë trishtim

Nëpër çdo cep të qytetit
Përsëritja e imazheve të njëjta
Kudo refrene duarsh
Kudo shpirtra të shtrira
Deri në pafundësi të skamjes

Një zog rebel
Plandoset nga një degë e thyer
As mushkonja nuk paska
Se ku të ngjyëjë thimthin e uritur...

Prishtinë, 22 gusht 2013

NE BREDHIM SI HIJET E KALLDRËMEVE

Dielli i zvogëluar në hapësirë
Piqet si një patate në prush
Duart e mija zgjaten
Zgjaten deri në pafundësi

Hijet i prekin kujtimet
E të gjitha ngjyrave
Kurse ato ikin
Largohen si zogjtë e mendjes

Sërish shtrihen duart kah ikjet
Dhe hijet e murrme
Largohen zogjtë
largohen kujtimet e mira
Dhe ato që duhet të harrohen

Unë mbetem si një dunë e pikëlluar
Një shi i myktë
I përzier me pluhur të hirtë
Po bie mbi rrashtën time

Sërish shtrihen duart kah kotësia
E kotë e një shtrirjeje
Jashtë mureve të kujtesës
Fryjnë do erëra të liga

2

Ne bredhim si hijet e kalldrëmeve
Asnjeri s'përshëndet
Asnjërin
Vetëm hijet e ndryshkura
Rrëshqasin si ushejzat
Mureve të shpirtit

Çatitë e trishtuara heshtin
Kjo heshtje mortore
Si çdo herë
Ka filluar t'i vrasë
Dhe po i vret kujtimet, të porsa zgjuara...

NE TË GJITHË E DIMË

Nën dritaren time
Për çdo mëngjes kalojnë
Trenat e verbër
Rendin njerëzit prej një anë të rrugës
Në anën tjetër
Të problemeve ekzistuese

Ngjan që të ecim vertikalisht
Në horizontalen e etjes
Më pastaj
Kalojmë me kukëzat e huaja
Deri te portat e ikjes nga vetvetja

Kur befasisht mbërrijmë
Te bigëzimet e lumenjve
I humbim duart e shpresës
Nëpër kuvertat
E anijeve që bredhin dehur nëpër dete

Sa herë që në radio i dëgjojmë
Vajtimet e ndonjë kënge
Nga dy
Ose më shumë herë në ditë vdesim
Sa për t'u ringjallur te ndonjë tjetër
Tregim që nuk na pëlqen

Nëse në udhëtimet tona
Takohemi me anijet e zhdukura
Asnjëherë
Po ju them asnjëherë
Nuk mund t'i prekim mëngjeset
Duke u mbytur
Në përgjumjen e përrallave të fundosura

Ne të gjithë e dimë
Se mendimet tona të shthurura
I përngjajnë fantazmave
Dhe njerëzve
Që lindin
Nga shpirtrat e çmendura të dallgëve ...

Gllënjkat e fundit
Cikli i dytë

NUK KA ASNJË LIDHJE

Dua të jem pak më ndryshe
Se sa që isha dje
Kapelën e shqyer të erës
E hodha në lumë
Po ashtu edhe këmishën time
E vara në kujtesë
Si një copë të dhembjes së djeshme

Dua që dita e sotme
Të jetë po ashtu një tjetër ditë
Pak më alegro
E pakëz më e trishtueshme
Se hija ime e thyer në pasqyrën e ujit

Dua që ndjenja e trishtimit
Në të njëjtën kohë të jetë e njëjtë
Si ajo e ekzistencës
Ose pakëz më ndryshe
Se problemet e ditëve të tjera

Nëse ndodh e kundërta
Askush nuk mund të jetë fajtor
Për rënien e hershme të gjetheve
Po të ishte ndryshe
Do vonohej vjeshta edhe për disa stinë

Dua që kjo ditë në këtë stinë
Dhe kjo ngjarje
Të regjistrohen për herë të parë
Në kujtesën e kalldrëmeve
Sepse ekzistimi i rrejshëm
I mushkonjave
Nuk ka asnjë lidhje
Me lagështinë e mureve të mermerta ...

Prishtinë, 23 gusht 2013

GJETHET

Sot disi mendoj krejtësisht ndryshe
Gjethet kur bien në tokë
Marrin një tjetër formë
Nga ajo e shtrirjes horizontale

Në kraharonin e tokës mëmë
Bëjnë një lloj gjumi që i përngjan
Gjunit të pafajshëm
Të foshnjave të posa lindura

Mbi ajrin e tendosur
Si telat e kitarës rrinë të ngrehura
Mendimet
Asnjë pikë shiu nuk u pengon
Kur marrin formën e ajrit

Bëhen edhe më të ndjeshme
Nëse dikush ua prish gjumin e mbrëmjes
Qajnë deri në mëngjes
Nuk mashtrohen me asnjë dhuratë

Mendimet e mija
Nuk kanë të bëjnë me shushurimën
As me gurgullimën e përroit
Por me shpirtin e virgjër të gjetheve

Çdo mëngjes zgjohen herët
Dhe deri vonë në mbrëmje
Duke pritur shiun
Vallëzojnë një valle të lashtë pagane

Kur bën thatësirë e madhe
U bien teneqeve të bakrit
Dhe i thërrasin vashat kosovare
T'u japin ujë rrënjëve të rrapit

DUART E MIA

Duart e mija
Si dy degë mështekne
I mbështeten shpresës së ndryshkur
Të pikëllimeve
Dhe qajnë deri në mëngjes

Kur lodhem, ato ecin
Drejtë një qëllimi të paqëllimtë
Herë rrinë të varura në një gozhdë
Të ndryshkur
E herë
Përziejnë ajrin kundërmues

Kur dua të përqafoj të dashurën time
Disi rrudhen
Deri në tkurrje
Mbase u vjen turp
Gjatë tërë jetës përqaftuan në errësi

Duart e mia të brishta
Si dy degë thane
Pa rrënjë jetojnë mes ngjyrave
Të ylberit surrealist
Dhe i prekin kujtimet
Me gishtat e hollë të erës ...

SHUMË HERËT

Tej ekranit
Një mjegull gjysmë e hirtë
Asgjë nuk shihet para sysh
Nëpër gozhdët e ndryshkura
Pikon trishtim i pamat i ditës

Disa mushkonja
Sapo dolën nga lagështira e mureve
Pa dashje u përzien
Me ngjyrat e turbullta të ylberit
Te shelgjishtet e pikëlluara
Paska filluar të bjerë një shi imcak

Në stolin e vjetër të parkut
Veç janë mbuluar kujtimet prej gjetheve
Sivjet më herët
I paska lëshuar perdet vjeshta
Herët, shumë herët dikush me një purtekë
Filloi me shkundjen e mollëve
Dhe të stinës së hershme

NE TË GJITHË

Kudo mund të takohemi
Në kafene
Te shtegu i ndarjes
Ose në ferr
Por jo në një udhëtim të bukur

Ne të gjithë një ditë
Do të vdesim
Por secili mënyrën e vet
Do mbërrijë në shtegun e fundit
Ashtu siç jetoj ...

NË NJË GOTË TË VJETËR VERE

Kur u pamë atë çast
Ishte një tjetër kohë
Muret kishin një tjetër pamje
Dita ishte e lëngtë
Nga gota e hidhur e jetës
Pikonte balsami i së kaluarës

Frynte një erë e verbët
Çdo gjë në atë sterrë
I përngjante çmendurisë
Duart tona dridheshin
Si një thupër e hollë dirigjenti

Çdo gjë kishte ndryshuar
Si vitet e humbura
Po ashtu edhe fustani blu
Kishim hyrë
Në një epruvetë eksperimentale
Dhe çuditërisht i përngjanim
Bretkosave të verdha

Në heshtje pa thënë asnjë fjalë
Në një gotë të vjetër vere
I numëruam gllënjkat e dehjes
Dhe në fund u takuam po me atë magji
E cila na zuri dikur në rini...

O JU LUTEM MË TREGONI

Me shijen e rinisë
Sonte dua ta pi verën e vjetër
Këto mure qenkan zvogëluar
Ose është rritur pa masë
Dhembja ime në mua

I ofroj duart e mishta
Por s'mund të prek tavolinat
Sa të largëta qenkan kujtimet
E sa i afërt ky trishtim që më kafshon
Sa e afërt kjo dhembje
Që më sëmbon

Ku janë miqtë e mi
Po ikin njerëzit nga kjo vetmi
Asnjë gotë mbi tavolinën e kujtesës
O ju lutem më tregoni
Kush e derdhi sonte verën e vjetër
Në shijen e harruar të rinisë?!...

PATËRSHANAT

Në netët e verbëta
Dy herë më e bukur se hëna
Dukej Penelopa në pritje

Trishtimi ishte i gjatë
Më i gjatë se çdo tregim pagan
Kur tregohej në net të vona dimri

Luftëtarët i kishin fshehur
Diku patërshanat
Dhe pritnin çastin e pabesisë

Dhe erdhi papandehur
Zoti i shtëpisë
Hyri trishtimi mes hallkave të çeliktà

Një pabesi e egër polli tjetrën
Akoma patërshanat e fshehura presin
Çastin t'u vërsulen nuseve në pritje ...

GLLËNJKAT E FUNDIT

Thonë se në detin e vdekur
Nuk buron
Dhe s' derdhet asnjë lumë
Prej nga atëherë
Gjithë ky trishtim
Prej uji në varkat e fundosura

Këtu çel një vjeshtën e vonë
Vetëm lulja e kripës
Lulëzon në buzët e ndryshkura të ujit
Si behar degësh të njoma
Këputen manaferrat e zeza

Këtu vijnë njerëzit e panjohur
Dhe pinë deri në ngufatje
Gllënjkat e fundit
Trishtimin e ujit të ngrirë
Dhe pastaj
Shndërrohen në meduza
Që e kafshojnë fundin e detit

ME QINDRA ZOGJ MALI

I hodha krahët në përqaftim të lisave
I lashë gjethet me vetminë e drurëve
Dhe ika si pa kokë
Tej e përtej bjeshkëve të mira

Pas meje dhe aromës së barit
Vraponin sutat e egra
Më duket se ndjeva një metamorfozë
Shikimet e mishta
U shndërruan në degë qarri

Vrapova edhe më tutje
Me duart e drunjta i përqafove malet
Në prehrin e shkrepave të stralltë
Sa bukur këndonin bareshat

Kur dola nga kjo gjendje e lëngtë
E pashë si rritej një degë në kujtesën time
Me qindra zogj mali
Fluturonin mbi arkivolin e përroit të egër...

PASKAN VDEKUR EDHE QYQET

I vetmi akord që dridhet
Është zëri i shiut që buçet në mua
Kitara ime e vjetër
Që kur tu shurdhuan telat

Të kujtohet ishte natë
Kur në gjumin e saj hynë lukunitë
Dhe kurrë më nuk fjetën zogjtë
Në shpirtin e ngrirë të ëndrrës sime

Kaluan e rrodhën si uji motet
Dallëndyshet nuk u kthyen më në atdhe
Paskan vdekur edhe qyqet
Kush do vajtojë mbi varrin tuaj të vetmuar?!

SI DJE PO ASHTU EDHE SOT

Me gishtat e mi prej mishi
E ledhatoj lëkurën e njomë të erës
Jashtë mendjes sime
Si në pranverë harlisen zogjtë

Përroi i kaçakëve në heshtje rrëfen
Tregimin e sëpatës
Dhe të plakës së maleve
E cila me aq krenari mbrojti nderin e atdheut

Ishte një kohë kur nënat s'kishin lot
Nga acari shqydheshin drurët
Kurse armiku si dje po ashtu edhe sot
Derdhej fshatrave me ulërimë bishash

Kurse nënat tona si zanat më të mira
Gjumin e bënin në maja lisash
Duke ua prerë udhën lukunive
Që e copëtonin trupin e dërmuar të atdheut

ATA QË HESHTIN

Nxirre heshtjen nga boshllëku
Se përndryshe
Përfundon në mendjen tënde
Nëse shurdhohet britma e lisit
Gjethet sa ora zbresin në tokë

Shekuj me radhë
Menduam se duhet heshtur
Por e kishim gabim
Heshtja në boshllëkun e jetës
As që mund të ekzistojë ndonjëherë

Duhet të mësohemi
Domosdo na duhet një tjetër mendim
Për heshtjen
Se përndryshe përfundojmë
Në fundin e një gabimi të papërmirësueshëm

Ata që heshtin
Janë të gjykuar të përfundojnë
Në fundin e pafund
Të një fundi të tmerrshëm
Dhe asnjëherë nuk mund t'i çelin sytë!

SONTE NUK KAM KOHË

Sonte s'dua të më prekë askush
Nën lëkurën time të zeshktë
Kam frikë të madhe
Se do zgjohen zogjtë e fjetur

Më lini rehat
Ëndrrat i kam fshehur
Për një tjetër ditë
Kur do zgjohen fluturimet
E zogjve të hekurt

Sonte nuk kam më kohë
Për asnjë serenatë
Kitarën e kam fshehur
Nën gjethet e vjeshtës
Dhe pret ditën kur do këndojnë mjegullat

Në jetën time prej klandestini
Nuk pata kohë asnjëherë
T'i lus zotat pagane
Për çdo ditë nga pak më kafshonte vetmia

Ju thashë se sonte nuk kam kohë
Më pritni deri nesër
Sa ta zgjoj këngën time të fjetur
Nga gjumi i telave të kitarës

TI VARRI IM

Si natën e parë kur përqafova nusen
Po ashtu
Të përqafova edhe ty
Moj pushkë e ime e vjetër

Kondakun e pata jastëkun e parë
Kur u mbulova
Me gjethet e manit të egër
Atë natë
Më pat' zënë një gjumë i mirë

Një mik më pat thënë se ti atdhe
Ke lindur nga një gur i stralltë
Që nuk rritet në asnjë vend të botës
Përpos në shpirtin tënd

Ti atdheu im
Nuk pikove nga asnjë yll
Nëse ia vë veshin tokës i dëgjoj zërat
Me siguri do të jenë thirrjet
E tua të lashta o atdhe
Thirrjet e stërgjyshërve
Që vdiqën me patërshana në dorë

Pushkën dhe malin i pate në zemër
Sa herë që të ftuan
Nuk prite thirrjen e dytë
Por si një bajloz i bardhë
Dole në bejleg
Ti varri im
Dhe atdheu im i paçmuar !

Prishtinë, 24 gusht 2013

NJË MAN I VJETËR

Përtej një vitrine
Kanë filluar të qeshin kukullat
Trotuaret heshtin
Çezma në shatërvan sot nuk ka ujë

Nëpër grykat e maleve
Dëgjohen vetëm uturimat e stuhive
Nga ulërimat e bishave të egra
Sharri ka mbetur pa krenari

Një mallkim malesh zbret me zhaurimë
Përroit të vashave
Gjethet me duar drejtuar kah Hyji
I luten në një gjuhë pagane

Fëmijët i kanë zbathur këpucët e reja
Dhe vrapojnë rrugicave të ngushta
Vrapojnë pa u ndalur
Deri te xhamia e konvertuar

Një man i vjetër
Mbase ka më shumë se dyqind vjet
Habitshëm i përcjell vrapimet e virgjëra
Dhe i shtrinë degët tej kufijve te mendjes...

NETËVE TË VONA

Një gjysmë fjalë
Mund të më mbajë gjallë me shekuj
Vetëm një gjysmë fjale
Do mjaftonte sonte
Sa për ta shuar etjen e mallit për atdheun

Më kujtohet kur ishim fëmijë
Atdheu na dukej i largët
Si një mollë e ndaluar
Vetëm në ëndrrat tona të fshehta
Mund ta preknim dhembjen e tij

Sa herë që ja ledhatonim flokët
Ose shikonim flamurin
Kah valëvitej në ajrin e ngrirë
Të atdheut
Përherë netëve të vona
Trokitnin krakëllimat e egra të korbave

Kur u bëmë një pjesë e pandashme
E dhembjes së atdheut
Çohej nga gjumi një gjysmë fjale
Dhe gjatë tërë natës së lume
Kuvendonte me zogjtë shtegtarë

BLEVA NJË COPË TOKË

Unë këtu po luftoj me vetveten
Kurse shpirti yt
Si zogjtë e humbur pa shpresë
Bredh nëpër metropole

Shpeshherë
Të kanë parë miqtë e mi
Nëpër kafenetë e braktisura
Se si mbytesh në fund të gotës

Kur u përshëndetëm të çezma e mëhallës
Të kujtohet
Sa fort e përqafove rrapin
Atë çast
Shpirti yt i mirë dhe i humbur
Hyri në qenien time

Po ashtu edhe sot
Është duke fluturuar në mua
Si fluturat e fëmijërisë
Prej një lule në tjetrën
Por pa kurrfarë shprese

2.

Secili prej nesh
Ngarkuar me probleme
Ecëm udhëve tona të gabuara
Por më duket se
Ti bëre një gabim të madh

Gabove sepse
Ike prej miqve
Dhe prej vetvetes
Mbase akoma je në ikje
E sipër
Dhe asnjëherë nuk deshe të ndalesh ...

3.

Nuk mund të kuptosh
Se si të ka zënë për qafe pleqëria
Po ashtu edhe vetmia
Po të hanë
Si ky metropol miku im
Që po ta dërmon mendjen
Dhe palcën

Nuk di a ke menduar ndonjëherë
Për çastet e fundit të jetës
Por unë këtu në atdheun tim
Bleva një copë tokë
Te rudina e fshatit

Bleva aq sa më duhej
Vetëm dy metra katrorë
Bleva
Sepse këtu për çdo ditë
Marrëzisht po rriten çmimet

4

Nëse dëshiron miku im
Kam mundësi të gjej edhe për ty
Një copë të mirë toke
Por ti eja sa më parë
Deri sa kemi kohë
T'i evokojmë kujtimet
Ka pas diçka të mirë edhe në ditët tona

Eja sa nuk është bërë vonë
Po rriten
Çmendurisht po rriten
Çmimet e arkivoleve
Mua më ka zënë keq pleqëria
Diabeti orë e çast po i sulmon
Kazamatet e damarëve

Eja miku im i mirë
Eja sa ke kohë
Nëse nuk di ku mund të më gjes
Lirisht më prit te Ura e Gurit
Ku nën harqet e saja të gurta
I fshehëm
Sekretet tona të fëmijërisë...

DITARI I SHIUT

Mbrëmë më dukej se vjeshta
I përngjante
Një mjeshtri të përsosur
Të pantomimës

Aq bukur luante me sinonimet
E fjalëve
Sa që në fund të udhëtimit
I harrova në kafene
Këpucët e blera për festë

Ajo ditë nuk ishte si ditët e tjera
Frynte një erë e pazakontë
Në çdo pjesë të mendjes
Binte shi
Deri sa acari i dimrit
I gërryente dritaret e hapura

Një njeri i vetmuar
Si shiu i vjeshtës
Qante te shelgjishtet e pikëlluara
Qante edhe vjeshta fatin e stërkalave
Ky duet i trishtë prej vaji
Si dhembja që s'di të pushojë
Paloset në ditarin e shiut ...

Prishtinë, 25 gusht 2013

TRADHTIA

Kur dehet miku im
Tregon për të gjitha llojet e puthjeve
Por thotë se ajo e kobrës
I përngjan krakëllimës
Së një shpirti të lënduar

Ja pra miqtë e mi
Kjo na qenka ajo lojë mes dy zjarreve
Në daç puth
Ose lëre të të puthin
Sërish një gjarpër i zi zgjohej
Nën themelet e lashtësisë së muranave

Prishtinë, 25 gusht 2013

EDHE ATO TË FESË PAGANE

Ky shi sot po i përngjan
Zërit tënd
Ti asnjëherë nuk ece rrugëve të verbëta
Kur në hapin e parë zbulove
Se ecja nëpër akull t'i dëmtonte nyjat

As dimrat nuk i ke dashtë
Dhëmbët e tu prej kristaleve të borës
Sa herë që e kafshuan drurin
E ngrirë
Dhëmballët ngjizeshin me acarin
Që pikonte trishtim
Nga çatitë e dhunuara

I tejkaluam edhe turbullirat e ujërave
Përrenjtë hynin nëpër balada
Dhe i mposhtnin guralecët e murrme
Ku degëzoheshin
Tërbimet e padurueshme
Dhe egërsitë e lumenjve

Për ta shuar etjen e mallkimit
I përdorëm hajmalitë
E të gjitha feve
Edhe ato të fesë pagane

Mbase asnjërës
Nuk i kishte mbetur fije durimi
Nëse kaq pamëshirshëm
Kafshojnë njëra-tjetrën
Çfarë na duhen në këto çaste
Këto puthje të akullta
Që zbresin deri në fund të thembrave?!

Prishtinë, 26 gusht 2013

*Mos ardhtë më ajo kohë
Cikli i tretë*

KAFEJA E MALËSISË

Kur trokitëm në portat e tua
O njeri sykaltër
U çove në këmbë dhe me një pamje
Hijerëndë na prite duke qeshur

I hape edhe dyert e zemrës
Ku nga sytë tuaj shpërtheu mikpritja
Po ashtu dhe qeshja
I përngjante qeshjes së një patriarku
Të thinjur

Me dorën në zemër
Iu afrove tangarit fantazmagorik
Dhe me tërë prushin e tij
Poqe kafënë e mirëseardhjes

Me madhështi na e afrove filxhanin
Sa që na dridheshin duart
Duke shijuar mikpritjen
Të cilën vetëm shqiptari
E ruan me kaq krenari

KY ATDHE I KALTËR

Sonte dua të shkruaj vetëm kaltër
Që çdo gjë që më rrethon
Le t'i përngjajë qiellit
Dhe kaltërsisë së paanë të detit

Të këndoj si zogjtë
Për njerëzit sykaltër që shkelin
Nëpër kaltërsinë e ylbereve
Kur qajnë shirat

Edhe unë sonte dua të jem i kaltër
Një kryq i ngulur në sinorët e atdheut
Sonte qenka i kaltër
Me të gjitha kujtimet e kaltra
Që rrjedhin nëpër përrenjtë e dhembjeve

Ky atdhe i kaltër
Si një gur i kaltër dhe i pathyeshëm
Stoikisht i përballoi stuhitë e zeza
Me kaltërsinë
Dhe madhështinë e një shpirti të kaltër!

MBJELLIM DISA LLOJE LULESH

Zbresim shkallëve
Me disa lloje të ritmeve
I prekim lotët e virgjëra të gjetheve
Vjeshta në degët e thyera
Të mushmollës qan si foshnja

Te rrënjët e pikëllimit
I ngacmojmë kujtimet e lëna peng
Ecim përtej mundësive të erës
Stuhia nuk ka të ndalur
Në ëndrrat tona
Këtu era fryn
Në disa trajta të pakuptueshme

Kur e arrijmë qëllimin tonë
Te shkallët e zbritjes
Mbjellim disa specie lulesh
Kaktusi në syrin e shkretëtirës
Çel disa lloje lulesh
Që mbijnë nga shpirti i rërës

Ne asnjëherë nuk u takuam me ikjet
Ndoshta ishim të parët
Që ja mësuam gjuhën zjarrit
Dhe akoma prej kokrrave të hirit
Nxjerrim do zjarre që s'dinë të shuhen!

MOS ARDHTË MË AJO KOHË

Më kujtohet moj loke
Fare mirë më kujtohen çastet
Kur mbrëmjeve të vona
Si në ndonjë ëndërr të keqe
Shtrohej sofra e madhe
Kurse ne fëmijët
Nuk mund t'i zinin lugët as kafshatat

Ishte një uri e madhe
Vitet e thatësisë
Me ca rropulli të metalta
Na i kafshonin ndjenjat
Edhe ne sa herë që kafshuam
Na u thyen dhëmbët
Mos ardhtë më askurrë ajo kohë e keqe

Lugët e uritura silleshin rreth bludës
Si disa pamje surrealistë
Në tablotë e disa piktorëve francez
Një tufë hudhrash varur
Në një gozhdë të ndryshkur
Dukeshin si engjëjt e mirë
Që na rruanin prej djajve
Të mos na e grabisin darkën
Në imagjinatën tonë të uritur...

OSE NISJA JONË

Ky qorrsoak i ngushtë pa dalje
Nuk e paska hyrjen
Kah po ikin gjithë këta njerëz
Që po përbirohen
Nëpër vrimën e gjilpërës

Një ditë të gjithë ne
Do zbresim teposhtë shkallëve
Që askund nuk u duket fundi
Ose nisja jonë
Ka vetëm një alternativë
Të vendnumërojmë
Deri në çastet e fundit të jetës

Me gjasë era
I paska zënë të gjitha shtigjet
Furtuna i theu shkallët
Si do të hipim ose zbresim
Deri të portat
Që asnjëherë nuk u hapën

Kjo rrugë pa dalje i ka mbyllur
Të gjitha udhët
Vetëm njeriu sykaltër që i përngjan
Algave të detit mund të kapërcejë
Këndeje pari...

FUSTANI YT I VERDHË

Ne nuk dukemi sot si dje
Një hije e murrme
Si një gjëmë e zezë kaloi
Nëpër thinjat e flokëve të vjeshtës
Dhe u davarit
Hapësirave të ardhmërisë

Fustani yt i verdhë
Me qindra vija të dukshme
E fshihte anatominë
E trupit të virgjër të natës

Duke ecur shkallëve përpjetë
Një zile e lashtë
Cingëroi në veshin e majtë të erës

E mbaje ditarin në dorë
Kurse mua më dukej
Se gishtat e tu të butë filluan
Të ma përtypin zemrën
Të cilën atë ditë
Njëherë e përgjithmonë
E humba
Në shtjellën e flokëve të gështenjta...

MBI JASTËKUN E MJEGULLAVE

Ah sikur të trokiste dera
Në këto çaste të vona
Le të jetë edhe “korbi”
I Edgar Allan Poe
Por të mos ndalen të trokiturat

Kjo sterrë e ka vënë kokën
E plumbtë
Mbi jastëkun e mjegullave
Mbase fle
Në një gjumë foshnjarak
S’troket asnjëri në dritare

Nëpër shtigjet e parmakëve
Ecin merimangat
Nuk ndalen
As lakuriqët e natës
Vetëm heshtja monotone
Noton si një anije e humbur

Ah ,sikur të trokiste sonte
Mendja ime e shëndoshë
Në portat e harresës
Në këto orë të vona do isha
Lakuriqi më i lumtur në botë

Askush në këto çaste
Nuk shkel
Nëpër shpirtin e butë të errësirës

Vetëm vetmia e pulëbardhave
Si një anije e braktisur
Pamëshirshëm tundet
Mes dallgëve të kripura të vetmisë

NË DISA RASTE TË RRALLA

Hyjnë dhe dalin nga mendja ime
Zogjtë e kaltër
Dhe si pëllumbat prej argjile
Nëpër shtyllat e telefonave
Bëjnë gjumin
E ëndrrave të virgjëra

Pastaj fluturojnë Alpeve
Dhe si nëpër përralla shndërrohen
Në zana mali
U këndojnë rapsodëve të verbër
Deri sa ua kalojnë cirqeve
Nuk ndalen

Në disa raste rrallë
I përngjajnë shakullinës
Këndojnë si zogjtë e shenjtë

Kur zbresin shirat
Nga mjegullat e bardha
Nëpër hane zgjohen për herë të parë
Tingujt e zërave të lashtësisë

NËSE RASTËSISHT ZGJOHEMI

Asgjë nuk duket
Ashtu siç mendojmë ne
Po të mos kishin ngjyrat emër
Do të ishin të padukshme
Të verbër si rapsodët e lashtësisë

Asnjë bletë asnjëherë
Nuk i afrohet lules
Pa dëgjuar alarmet e petaleve
Që zbresin nga qielli
Si një bekim i lashtë hyjnor

Gjërat e rëndomta në hapësirë
Janë shumë më të thjeshta
Se sa që mendojmë ne
Kur era zhurmon
Ato shndërrohen në heshtje

Ecim nëpër mendjet tona
Si zvarranikët
Por ne nuk kuptojmë
Nëse rastësisht zgjohemi
Gjumit tonë
Veç i ka ikur treni i mëngjesit...

DERDHEN DETET E KALTRA

Nëpër majat e çdo kaktusi
I gjejmë shtigjet e verdha
Ku vetëm në ato fshehtësira
Mund të mbijetojnë agimet

Poqë se nuk vijnë shirat
Asnjeri nuk vuan nga thatësia
Në përgjumjet e deveve
Nga ëndrrat e oazave
Derdhen detet e kaltra

Nëse nën ndonjë dunë
Të shthurur
Flenë iriqët e shkretëtirës
Merimanga e zezë
Zbret nga froni i rrjetit
Deri te rruga e qumështit
I shtron udhët e bardha

KJO VJESHTË E EGËR

Ndoshta sivjet
Do të mbesim pa asnjë mollë
Vjeshta po i përtyp edhe degët e thyera
Kajsitë veç janë tharë
Si kumbullat
Kjo vjeshtë e egër
Pamëshirshëm i gllabëroi pemët

Nëpër rrugët e qyteteve hijet e zeza
Bredhin si gratë e shthurura
I kanë futur të gjitha ëndrrat
Në pantallonat e ngushta
Dhe nëpër vitrina
Flenë me kukullat e dyllta

Më duket se ky qytet
Po i përngjan Gomorës
Afër shiringave të përdorura
Egërsisht puthen mes veti
Djelmoshat adoleshentë

Kurse vashat
Presin kalorësin e tredhur
Presin te rruga që çon kah Sodoma...

NË SHUMË RASTE

Unë qeshja
O sa shumë kam qeshur
Me fqinjët e mi budallenj
Qeshja kur ma shanin Zotin
E nuk mund të kuptonin të mjerët
Se unë asnjëherë nuk pata Zot

Po ta kisha
S'do të më linte pa bukë
Dhe me këmishë të grisur
Që s'mund të më bënin asgjë
As ngrica e as acari
Sepse hynin në një pjesë të trupit
Dhe dilnin në anën tjetër të këmishës

Zoti im
Herë ishte në mua
E herë banonte në ndonjë tjetër shtëpi
Në shumë raste
Nuk e qante kokën për askënd
Edhe Hyji i kishte problemet e veta
E jo tu marr
Me punët e liga të njerëzve të vegjël ...

Prishtinë, 27 gusht 2013

KUR HINGËLLIN NATA

Mbrëmë pikat e shiut
Lëshoheshin mbi shpirtin e madh të tokës
Zbritnin rehatshëm
Si një patriark i thinjur

Dhe me një elegancë të paparë
Të cilën vetëm uji mundet ta ketë
Dhe është në gjendje
T'i ushqejë damarët e etjes

Binte shiu me qeshje njerëzore
Mbi lëkurën e njomë të lisit
Filluan të çelin
Zambakët e bardhë

Po ashtu shkëlqente një diell i ri
Mbi muranat e kalasë
Nga lëvozhgat e kuqe të vezëve
Dolën zogjtë dykrenorë

Mbi përballimin e tokës mëmë
Ecnin në procesion
Do hije burrash
Parakalonin
Drurët e ngulur nëpër sinorë

Përsëritja e një historie
Dëgjoet si zërat e lashtësisë
Sa larg
Shumë larg dëgjoet
Gjëma e një hingëllime

Mbrëmë sa trishtueshëm hingëllonte nata!

DUKE PRITUR ECJEN

O njerëz, burra
Merreni vetminë time të përvuajtur
Mbështeteni për gjuhën
E ftohtë të mermerit të kuq

Afrojeni stomit të atdheut
Ashtu siç bëni me arkivolet
Dhe kryqet
Ka rastisur një kohë e ligë
Po lehin edhe drurët e kopshtit tim

Më mbështetni edhe mua diku
Çfarë i duhet vetmisë
Së vetmuar
Vetmia pa trupin dhe shpirtin tim
Askush s'i duron të lehurat e natës

O njerëz
Ju them dhe ju përgjëroj
Më mbështetni për trungun e rrapit
Të mos mi ndrydhë era eshtrat
Duke pritur ecjen
E një kërrabe që vjen nga thellësia
E thellësisë së imagjinuar!

DERDHEN FLOKËT

Më janë moshuar eshtrat
Nga koka ime e thinjur
Si gjethet e verdha të vjeshtës
Derdhen flokët

Derdhen edhe kujtimet
Po bien në harresë
Ritualet e gjetheve të mykura
Dikur ecja si një patriark
I pamposhtur
Isha më krenar se vetë krenaria

Kurse sot çapitem udhëve
Si një maçorr i vjetër
Çapitem kalldrëmeve ilire
Nëpër këtë shi të padurueshëm
Me stuhi kujtimesh

Më ikën
Dhe po më largohen miqtë
Vetëm kërrabat do mbesin
Nën çatitë me ulluk druri
Si do vegime kujtimesh
Të një kohe
Kur tmerri brente hekurin...

Ne me gjasa nuk ditëm
Të lëmë asgjë pas vetes
Ndoshta s'ditëm se si të jetojmë

Disa nga miqtë tanë
S'patën kohë
Të mbjellin asnjë pemë

Mbase shkuan
Për në udhëtimin e fundit
Ashtu siç erdhën
Duarthatë
Me dëshira të paplotësuara ...

MOS EJA SONTE

Mos eja sonte
Nuk kam nevojë për askënd
Duart e erës më shtrëngojnë
Marrëzisht më shtrëngojnë
Zogjtë të mos largohen
Nga shpirti im i përvuajtur

Po ju them
Se nuk më duhet askush
Ku ishit ju kur dëgjoheshin këlthitjet
E një nate të verbët
Sonte kinse doni të më ndihmoni
Po ju them
Se nuk kam nevojë për askënd

Mos eja sonte
Më mjafton kjo verë e vjetër
Dua të dehem si Frederik Rreshpja
Dhe mes poemave të kërkoj
Burimin e etjes
Kjo kohë vrastare
Nuk lë asnjë zog pa e lënduar!...

NDOSHTA SI MIGJENI

S'ka lidhje që jam i papunë
Të dielave
Dua të pushoj edhe unë
Më duket se edhe kryqi fle pasdite

E di se nuk do të ma shihni
Për të madhe këtë përtaci
Tek e fundit
Çfarë të punoj të dielave
Kur flenë edhe kambanat

Më duhet pak
Për shumë pak bukë kam nevojë
Dhe një gotë musht t'i lagi koret bajate
Të kësaj dite të diel
Edhe ashtu nga dembelia
Paskan ikur hijet e murrme

Ndoshta si Migjeni
Mu si ai njeri i shenjtë
Kam nevojë për pak dritë
Dhe pak ujë
Ose asnjëra nuk më duhet
Më janë thyer dhëmbët artificialë
Më tregoni
Si mund të përtypet vuajtja e gjetheve ?!...

KJO DREMITJE E GJATË

Në një heshtje mortore
pamë se si varen qirinjtë e ndezur
I varëm edhe dhembjet
Në gozhdët e mjegullave

Po ashtu qante edhe një pulëbardhë
Fatin e erës
Sonte çdo gjë po qan
Në heshtje

Qajnë dhe nuk ndalen ullukët
Shiu i vjetër po përtyp gjethet
E një vjeshte
Po përtyp rrënjët e një kujtimi

Kjo dremitje e gjatë
Sonte paska erë temjani
Për çudi po ikin edhe fluturat
Gjërat e rëndomta po i përngjajnë hijeve

Nata mbi një kryq të thyer
Po i përngjan qyqes që asnjëherë nuk pushon
Te shëlgjishtet e pikëlluara për herë të parë
Dikush mbolli një lule molle ...
Prishtinë, 28 gusht 2013

SHËNIME BIOGRAFIKE PËR AUTORIN

Adem Zaplluzha u lind në Prizren, më 1943. Shkollën fillore dhe të mesme i kreu në vendlindje, ndërsa Akademinë Pedagogjike në Prishtinë.

Një kohë punoi si mësues nëpër fshatrat Studençan të Therandës (ish Suharekës) dhe Hoça e qytetit, afër Prizrenit. Ndërkohë punësohet si përkthyes në Korporatën Energjetike të Kosovës.

Me shkrime, kryesisht me poezi filloi të merret që nga mosha e fëmijërisë. Rugën letrare e nisi me vjershën e parë për fëmijë të cilën e botoi në revistën “Pionieri”, më 1957. Si i punësuar në Korporatën Energjetike të Kosovës bashkë me shokët e punës dhe pendës themeloi grupin letrar “Lulëkuqet e Kosovës”.

Në Kuadër të punës së këtij grupi letrar që botuar përmbledhja “Ngjyra e kohës”, në të cilën u përfshinë një numër i konsideruar i poezive të tij. Krahës krijimeve të publikuara në revistat për fëmijë, botoi edhe një serë shkrimesh nëpër gazetatat e kohës që dilnin në Prishtinë dhe Shkup.

Eshtë anëtar i Lidhjes së Shkrimtarëve të Kosovës, prezent në disa antologji dhe në librin: ” Kosova letrare” të poeteshës Monica Mureshan.

Eshtë prezantuar në *Leksikonin e Shkrimtarëve Shqiptarë 1501-1990*, nga Hasan Hasani, në *Leksikonin Shkrimtarët Shqiptarë për fëmijë 1872 - 1995* nga Odhise K.Grillo, si dhe në librin *Portrete Shkrimtarësh* nga Demir Behluli, Prishtinë, 2002.

Në maj të vitit 2013 Klubi i Artistëve dhe i Shkrimtarëve të Durrësit ia ndau çmimin e karrierës për kontributin e dhënë në letrat shqipe.

Jeton dhe krijon në Prishtinë ndërsa aktivitetin letrar e zhvillon në kuadrin e Klubit letrar “Fahri Fazliu”, në Kastriot.

BOTIME TË AUTORIT

1. **“Puthje”**, poezi ,“Rilindja”, Prishtinë1974.
2. **“Ecjet e viteve të mëdha”** poezi “Jeta e Re”, Prishtinë 1995.
3. **“Çamarrokët e Thepores”**, poezi për fëmijë, “Shkëndija”,Prishtinë 1996.
4. **“Muret”**, poezi, “Jeta e Re”, Prishtinë 1997.
5. **“Morfolojia e dhembjes”**, poezi, “Faik Konica”, Prishtinë 2000
6. **“Ai vjen nesër”**, poezi, Qendra e Kulturës, Klubi letrar“Fahri Fazliu” Kastriot, 2007
7. **“Letër nga mërgimi”**, poezi, Klubi letrar “Fahri Fazliu”Kastriot, 2007
8. **“Letër nga mërgimi 2 “** poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu” Kastriot ,2007
9. **“Udhëndarja”**, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu” Kastriot , 2008
10. **“Thirrje e gjakut”**, poezi,”Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu”Kastriot ,2008
11. **“Asgjë sikur molla”**, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu” Kastriot, 2009.
12. **“Vesa në lotin tim”**, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, Kastriot,2009,
13. **“Puthja e gozhduar”**, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubiletrar “Fahri Fazliu”Kastriot, 2009.
14. **“Kashelasha në vargje”**, poezi për fëmijë,” Qendra e kulturës” Kastriot, 2009.
15. **“Pema e bekuar”**, e përkthyer, Rumani, 2010.
16. **“Bajraktarët e vatanit”**, poezi satirike, Klubi letrar, ”Fahri Fazliu” Kastriot , 2010.

17. **“Hijet e ndryshkura”**, poezi, ”Qendra e kulturës” Kastriot, 2010.
18. **”Stuhi në Kutulishte”**, poezi, ”Qendra e kulturës” Kastriot, 2010.
19. **“Posa ikte nata”**, poezi, “Qendra e kulturës” Kastriot, 2010.
20. **“Loja e myshqeve”**, poezi, ”Qendra e kulturës” Kastriot, 2010.
21. **”Lumëbardhi dhe gjëma”**, poezi, ”Qendra e kulturës” Kastriot, 2010
22. **“Metafora e heshtjes”**, poezi, “Qendra e kulturës” Kastriot, 2010
23. **”Hyji në Prekaz”**, poezi, ”Qendra e Kulturës” Kastriot, 2010.
24. **”Sinorët e hinores”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2010
25. **”Don Kishoti dhe Rosinanti”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2010
26. **”Zjarri i dashurisë”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2010
27. **”Kur likenet vallëzojnë”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2010
28. **“Ditari në vargje”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2010
29. **“Tingujt që nuk përfundojnë”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2010.
30. **“Shtegu i mallit”**, poezi, Shoqata e shkrimtarëve Kastriot, 2010
31. **”Korniza e thyer”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2010
32. **“Zgjimi i gjëmës”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtareve Kastriot, 2010

33. **“Vallja mistike”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2010
34. **”Merre kodin”**, Poezi për fëmijë, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2011
35. **“Letër atdheut”** poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2011
36. **“Tejdukshmëria e shiut”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2011
37. **“Përtej teje”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2011
38. **“Sa afër e sa larg”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2011
39. **“Vallja e zanoreve”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2011
40. **“Ikja e eshtrave”**, Poezi për të rritur, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2011
41. **”Kalorësit e mjegullave”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
42. **“Hingëllimat e shiut”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot 2012
43. **“Kur pemët i ndërrojnë këmishët”**. Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
44. **“Mirëmëngjes Imzot”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
45. **“Kafshimi i mikut”**, Poezi satirike, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
46. **“Atje tej maleve”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
47. **“Heshtja që del në shesh,”** Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
48. **“Portat e shpresës”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012

49. **“Në dhomën time gjysmë të errët”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
50. **“Kinse Lojë Shahu”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
51. **“Për çdo dekadë nga një baladë”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
52. **“Fusha e mëllenjave”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
53. **“E kujt është kjo vetmi”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
54. **“Mos pyet për adresën e lumit”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
55. **“Stoli në parkun vjetër”** Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
56. **“Urori i stralltë”**, poezi, Shoqata e shkrimtarëve Kastriot, 2012
57. **“Po të mos ishte fjala”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
58. **“Thyerja e urave”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
59. **“Trokëllimat në gjumin e dallgëve”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
60. **“Në flokët e dëborës”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
61. **“Një grusht nostalgji”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
62. **“Kur filluan të flasin njerëzit”**, poezi, Shoqata e shkrimtarëve Kastriot, 2012
63. **“Kur stinët kapërcejnë fshehurazi”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
64. **“Lisi në rrënjët e veta”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012

65. **“Eca ecëm dhe do ecim”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
66. **“Fëmijët e erës”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot 2012
67. **“Çast në fund të stinës”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot-2012
68. **“Si të flas me drurët”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
- 69, **“Më pëlqejnë mendimet e tua”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot , 2012
70. **“Andej dhe këndej kohës”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot , 2012
71. **“Zëri i heshtjes”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
72. **“Kush i lexoi letrat prej erës”**, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
73. **“Fluturimi i korbave në netët pa hënë”**, prozë poetike, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
74. **“Koha e ime dhe koha e jote”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot , 2012
- 75.” **Diku te një baladë”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
76. **“Sonte çdo gjë po i përngjan lotëve”**,Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
- 77 **“Ky def prej hënë”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve Kastriot, 2012
- 78.**“Pyesni zogjtë në ikje ”**,Poezi , Shtëpia botuese “Fahri Fazliu” Kastriot 2013
- 79 **“Fërfërimë gjethesh”**, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013
80. **“Refrene yjesh”**, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013

81. **“Te delta e mjellmave”**, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013
82. **“Rinjohja”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013
83. **“Diku në fund të një fillimi”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013
84. **“Makthi i hijes”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013
85. **“Një zog prej uji”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot 2013
86. **“Asnjë fjalë nuk frymon”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013
87. **“Daullet e një nate”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013
88. **“Sytë e gurtë të erës”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013
89. **“Fjetëm njëqind shekuj”** Prozë poetike, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot , 2013
90. **“Kur dehen perënditë”** , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot ,2013
91. **“Krakëllimat e natës”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot, 2013
92. **“Ndjekësit e enigmave”**, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu” Kastriot ,2013
93. **“Atdheu i paçmuar”** Poezi, Shoqata e “Fahri Fazliu”’s Kastriot, 2013

PËRMBAJTJA

Kalaja që ecën kah e nesërmja - Cikli i parë	11
Këmishët tona	13
2.	14
Kalaja që ecën kah e nesërmja	15
2.	16
3.	17
Asnjeri më nuk i hap	18
Ti me gjasa	20
Qajnë edhe çafkat	22
Sytë i kishin të përlotura	23
Marrëveshja	24
Me lotin e hijes së barit	25
I përpiu merimangat	26
Nëse ka nevojë	27
Mic Sokoli	28
Një copë shprese	30
Kudo refrene duarsh	31
Ne bredhim si hijet e kalldrëmeve	33
2.	34
Ne të gjithë e dimë	35
Gllënjkat e fundit - cikli i dytë	37
Nuk ka asnjë lidhje	39
Gjethet	41
Duart e mia	43
Shumë herët	44
Ne të gjithë	45
Në një gotë të vjetër vere	46
O ju lutem më tregoni	47
Patërshanat	48

Gllënjkat e fundit	49
Me qindra zogj mali	50
Paskan vdekur edhe qyqet	51
Si dje po ashtu edhe sot	52
Ata që heshtin	53
Sonte nuk kam kohë	54
Ti varri i im	55
Një man i vjetër	57
Netëve të vona	58
Bleva një copë tokë	59
2.	60
3.	61
4.	62
Ditari i shiut	63
Tradhtia	64
Edhe ato të fesë pagane	65
Mos ardh të më ajo kohë - Cikli i tretë	67
Kafeja e malësisë	69
Ky atdhe i kaltër	70
Mbjellim disa lloje lulesh	71
Mos ardh të më ajo kohë	72
Ose nisja e jonë	73
Fustani yt i verdhë	74
Mbi jastëkun e mjegullave	75
Në disa raste të rralla	77
Nëse rastësisht zgjohemi	78
Derdhen detet e kaltra	79
Kjo vjeshtë e egër	80
Në shumë raste	81
Kur hingëllon nata	82
Duke pritur ecjen	84
Derdhen flokët	85

ATDHEU I PAÇMUAR

Mos eja sonte	87
Ndoshta si Migjeni	88
Kjo dremitje e gjatë	89

Katalogimi në botim – (CIP)

Biblioteka Kombëtare dhe Universitare e Kosovës

821.18-1

Zaplluzha, Adem

Atdheu i paçmuar / Adem Zaplluzha.

- Kastriot : Shtëpia botuese “ Fahri Fazliu”, 2014. -
99 f. ; 21 cm.

Adem Zaplluzha : f. 90-99

ISBN 978-9951-664-05-9